

**ВАЛЕРИЙ МЕДВЕДЕВ
БЛИЗНАЦИ, А НЕ СИ
ПРИЛИЧАТ**

Превод от руски: Божана Георгиева, 1976

chitanka.info

ОТ АВТОРА

Ето ви засега шест истории от пълния с приключения живот на капитан Луда глава, тоест просто Дима Колчанов и неговия втори братовчед Женка. Женка, разбира се, напразно се уплаши, че Дима няма да го приеме вече в своите невероятни приключения. Ще дойде ден и капитан Луда глава ще му предложи да летят в Космоса. Това произшествие е най-невероятното от всичко случило се. Но друг път за него.

ПЪРВА ЧАСТ
ТЪРСИ СЕ СРОЧНО СЪУЧАСТНИК В
ПРЕСТЪПЛЕНИЕ

ПЪРВИ РАЗКАЗ

ПИСМО, НАПИСАНО С ЛЯВАТА РЪКА

Вашият син е отвлечен, но се намира на безопасно място. Ако внесете за него откуб в размер...

Нямах навик да пиша с лявата ръка, затова оставих писалката и си раздвижих пръстите, като си мислех колко ли пари да поискам за мене от родителите ми? Разгърнах вестник „Неделя“ и погледнах снимката на Кенет Янг, отвлечен от гангстери и за голяма сума върнат на щастливите родители. За голяма сума? Интересно колко ли е това в наши пари?... Мисля, че и аз трябва да поискам за себе си не по-малка сума. Да не съм по-лош!... И изведнъж се сетих. Тези дни баща ми ще купи москвич. Москвичът струва четири хиляди и шестстотин рубли. Аз също съм москвич^[1]. И при това съм човек. И вероятно струвам по-скъпо от една кола. Да поискам за себе си шест хиляди. Ще бъде точно.

Хванах отново автоматичната писалка в ръка и взех да дописвам писмото:

... и ако внесете за него откуб — шес хиляди рубли, той отново ще бъди у дома си. Парите сложете под печката в къштичката на пазача при старото гробиште. И да не ви скимне да забъркате ф тая работа милицията, защото тогава на вашия син лошо му се пише...

Поисках да напиша „много лошо“, но се отказах. „Много лошо“ не звучи добре. Ще напиша просто „лошо“. Просто „лошо“ звучи по-добре.

Написах писмото и го сложих в плик, който направих сам. Рекох да надраскам върху плика „до другаря П. С. Завитайкин“, но не написах, защото си помислих: „Та баща ми какъв другар на похитители

може да бъде, тоест изобщо не на похитители, а на мене. Баща ми, макар и да ми е роден баща, в такава работа май че не ми е другар. В такава работа той май че ми е... как се казваше?... гражданин!“. Така и надрасках на плика: „До гражданина П. С. Завитайкин“.

Никога не съм предполагал, че да се пише с лявата ръка писмо с грешки е толкова уморително, колкото да се пише в клас съчинение по руски език (с дясната ръка и без грешки!). Докато напиша половина писмо, се изпотих целият, а когато поставих точка след буквата „С“, вече не можех да помръдна ни ръка, ни крак и ми останаха сили само колкото да помисля: „Е, Алексей, всичко е наред! Сега портретът ти ще се появи в «Неделя»“. („Сензационно отвличане близо до Москва! Момчето е откупено за шест хиляди рубли, но похитителите още не са намерени!“) И главно, това е по-хубава работа, а не както я направих с нещастния папагал Коко и с якето на Сергей Мешков. А най-главното, сега Таня Кузовльова ще ти обърне най-последно внимание. Дори сама ще дойде да се запознава! И ще ти се извинява на туй отгоре: „... Извинете — ще каже, — Льоша, че по-рано не ви обръщах внимание!... По-рано просто не знаех, че сте такава знаменитост!...“. А брат ми ще съжалява, дето ми се скара за номера с папагала Коко: „Още една такава лудория и знаеш ли какво ще направя с тебе!“.

Мислех, че заплашва да направи нещо на мене, а то било на себе си.

— Интересно, какво ще направиш на себе си? — попитах го аз ехидно.

— Ето какво! — и той ми показа една книжка със заглавие: „Премахване на дефекти по лицето с помощта на хирургични операции“.

— Ами че ти нямаш никакви дефекти по лицето! — възкликнах аз, защото нищо не разбирах.

— Ще помоля хирурга да ми направи някакъв дефект... носа ще си преправя!... За да нямам повече нищо общо с тебе!... Ти ни съсипваш целия живот!...

Интересно, кои са тези „ни“? На него значи, а още на татко и на мама... Не е толкова важно на кого, но по-рано той не правеше такива безотговорни изявления. По-рано ме обичаше, а и аз го обичах. Обичах го колкото четирийсет хиляди брата, а също и той мене. Макар че в това няма нищо особено: всички близнаци се обичат един друг по-

силно, отколкото обикновените братя. Знаете ли как мама ни различава? Влиза, да речем, в стаята, гледа, един от нас лежи на кревата, а кой именно — неизвестно, и казва: „Синчето ми, изтичай в магазина!“. Ако „синчето“ стане и изтича без да каже дума — това е Александър, рече ли „синчето“, че е зает, че го боли кракът или че не му е добре на корема — значи на кревата лежи Алексей, тоест аз! По-рано Саша никога не ми се сърдеше, не се обиждаше от никакви номера, а сега, представете си, съсипвал съм неговия живот, тоест живота на всички! Те, видите ли, тоест той ще си направи за всеки случай някакъв дефект... Нека си прави. Заради Таня Кузовльова аз съм готов на всичко. Щом Александър го е срам да прилича на мене, нека си преправя лицето без дефекти в лице с дефекти. Няма да заплача!

На мене лично ми остава само да намеря съучастник, който да подхвърли на родителите ми това писмо. През прозорчето на тавана огледах улицата край вилата ни — улицата бе пуста.

Кажете, харесва ли ви моят брат?!

По-рано той търпеше нашето сходство, а сега, представете си, не можел! А най-важното е, че с решението си да не прилича на мене може да развали всичките ми планове за бъдещето. А ето какво съм намислил да правим в бъдеще — да завършим заедно със Саша един и същи институт, да постъпим заедно със Саша на една и съща работа, на една длъжност и двамата, а после половин ден работи Саша, а половин ден работя аз. В резултат: два почивни дни по закон и още два и половина допълнителни, защото никой няма да разбере кой от нас кой е. Щом като ни е било отредено да се родим с Александър близнаци, трябва да извлечем от това някаква полза за себе си... С такъв брат ще направиш нещо! Как не! А може пък Саша да е прав? Може би наистина ми е време да стана по-сериозен?... Все пак годините си вървят. И възрастта ми е вече друга. Ще се прославя и край! Достатъчно! Ще стана по-сериозен. Ще започна да дружа с Таня. И изведнъж ще стана сериозен-пресериозен. А то от мене всички вече се умориха — и майка ми... и баща ми... и брат ми... Пък и аз самият се уморих от себе си. Уморих се до смърт. Това съм установил съвсем точно. Остана да установя... Какво ми остана да установя?... Ах, да!... Кой ще ми... кой ще ми помогне да подхвърля на родителите си това писмо?

Огледах още веднъж улицата и видях, че до вилата на Кузовльови стои Таничка и разговаря за нещо със Сутулов. Тоест не тя, разбира се, разговаря с него, а той с нея. Много ще ти разговаря тя с такъв старец! Той носи вече брада, е, не истинска, а такава, дето се връзва... купил я е от театралния магазин. По-големият брат на Сутулов носи истинска брада, а пък този Сутулов — неистинска, само да не остане по-назад от брат си.

Интересно, за какво говори с Таня? Ами ако тя е влюбена в него? Оттук, разбира се, не се вижда, но ми се струва, че тя го гледа така, както аз нея. При тая мисъл сърцето ми така се разтупка, че ударите му можеха да се чуят на сто километра. Хванах се с ръце за сърцето и се скрих, а когато погледнах отново на улицата, нямаше ни стареца

Сутулов, нито Таня Кузовльова, затова пък видях как от отсрещната вила излезе на двора Сергей Мешков. Ето кой може да ми окаже най-бърза помощ като джентълмен на джентълмен. Наистина наскоро го бях въвлякъл в една неприятна история, свързана с кожата му яке. Но и това направих заради Таничка Кузовльова. Мислех си, че при случай Мешков ще ѝ разкаже колко интересен младеж съм аз — и от статистика се интересувам... и изобщо... може направо да ѝ каже така: „А излиза, че Алексей Завитайкин е голям изследовател!...“.

„Наистина лошо се получи с якето, но не може пък някакво си яке да застане между двама вече почти истински мъже“ — помислих си аз, скрих бързо писмото под ризата и още по-бързо се спуснах от тавана на земята, където съвсем неочаквано се натъкнах на мама и на кучето ни Трезор.

— Какъв беше тоя шум на тавана? — попита ме строго мама.

Въпросът ме смути. Хванах се веднага за сърцето, за да не бие толкова силно.

— Не знам — казах аз. — Сигурно не е на нашия таван.

— А ти какво правеше там? — попита мама, като ме гледеше подозрително. — И защо ти е разкопчана ризата?

— За нищо... — казах аз, като придадох най-невинен израз на лицето си и взех да галя Трезор с едната ръка, а с другата да закопчавам набързо ризата.

— Не отивай далече, скоро ще вечеряме — каза мама. — Като дойде баща ти.

— Мамо, а тук някакви двама мъже се навъртаха около вилата — казах аз.

— Какво искаха?

— Не знам — казах аз. — Попитаха: тук ли живеят Завитайкини?...

— Е, и какво?

— Нищо — казах аз.

Мама сви рамене и тръгна към градината, а аз, съпроводен от Трезор, изтичах на улицата и взех да се приближавам внимателно към Мешков, като се опитвах по израза на лицето му да отгатна сърди ли ми се още за историята с якето, или не.

Главното в тая история е, че съвсем не съм виновен аз, а едно списание, където прочетох, че у нас всеки шести хлапак или

дванайсети, не помня точно, не е съвсем добро момче, изобщо, както казва мама, не е цвете за мирисане. Щом прочетох това, веднага предложих на Мешков да проверим лъже ли статистиката, или не. Но, разбира се, не само за това, но също и Таничка Кузовльова да научи, че се интересувам от статистика. Предложих на Мешков да окачим за проверка коженото му яке в парка за отдих и култура на някое дърво или храст и да наблюдаваме кое по брой момче ще се опозори с якето. Така и направихме. Отначало минаха шестима — нищо. След това дванайсет — също никакъв резултат. Изобщо минаха около стотина души, но никакво внимание не обърнаха на якето на Мешков. Аз, разбира се, бих почакал още, но на Мешков след половин час му омръзна. „Да ти се не види и статистиката.“ И отиде да си прибере якето от дървото. А аз останах да лежа в храстите. Гледам: Мешков протегна ръка към якето и веднага се чу милиционерско свирене, един старшина тръгна от пътеката към дървото, а Мешков, загубен човек, уплаши ли се, какво ли, грабна си якето — и търти да бяга. Милиционерът подир Мешков. Аз след милиционера. Изобщо ние с милиционера хванахме Мешков и го поведохме към участъка — Мешков като крадец, а аз като свидетел.

Не ми се искаше Мешков да разказва това на Кузовльова, но според мене той добре ме е очернил пред нейните очи заради тая история...

— Здравей, Мешкоф-ф — казах аз и се приближих до Сергей, като си давах вих, че не по моя вина са го влачили в милиционерския участък. — Можеш ли да ми направиш малка услуга.

— Каква услуга пък сега? — попита Мешков подозрително и неизвестно защо почна да закопчава якето си до горе.

— Ето какво — казах аз, — едно писмо... трябва да се подхвърли в нашата кухня.

— Какво е това писмо? — още по-подозрително попита Мешков.

— Ето го. — И аз извадих от пазвата писмото, написано с червено като кръв мастило...

---

[1] Москвич (рус.) — московчанин. — Б.пр. ↑

ВТОРИ РАЗКАЗ

СЪУЧАСТНИКЪТ МЕШКОФ-Ф

Серьожа Мешков (или сър Мешкоф, както сам той си се наричаше) прочете внимателно писмото, надраскано с лявата ми ръка, помисли и попита:

— Значи искаш да устроиш кииднепинг?

В думата „кииднепинг“ Мешков вложи такова количество изумително английско произношение, че аз, ако изучавах сериозно английски език, щях да умра просто от завист, но аз дори руския (писмения, разбира се!) не владее чак толкова и затова потвърдих без всякакво произношение:

— Киднапиг!... — и с това едва не развалих цялата работа. Съвсем бях забравил, че Мешков се учи в английското училище и за него моето произношение е, все едно че липсва всякакво произношение.

— Само как го произнасяш! Ужас! — засъска оскърбеният Мешков. — Замислил си такава работа, а... Хайде произнасяй след мене... К-и-и-д... Дълго „и“...

— К-и-и-д!... — взех да повтарям след Мешков. Какво друго ми оставаше да правя?

— Непинг...

— Напинг...

— Не напинг, а н-е-пинг... Направи си устата като жаба... и също като че имаш горещ картоф в устата и в същото време правиш гаргара...

Направих си устата като „жаба“ и също като че имам горещ картоф в устата и в същото време правя гаргара.

— А как да разшифровам кииднепинг? — попитах аз, за да отклоня Мешков от учителския му тон.

— „Киид“ — козле, „непинг“ — похищение — обясни ми шепнешком Мешков. — А заради кого ще станеш „киид“?

— Заради Кузовльова.

— Значи ти си влюбен! Ти си ин лав? На английски се казва ин лав! — обясни ми Мешков.

— Да, да! Аз съм ин лав — побързах да се съглася с Мешков, — много съм ин лав! Просто безумно ин лав! Защото я обичам повече от всичко на света — казах аз. — Дори повече от родителите си...

— Щом като си готов на такова нещо, разбира се — съгласи се Серьожа. — Ще се ожениш ли за нея?

— Разбира се, ще се оженя! — казах аз. — След време, разбира се. Ако тя, разбира се, няма нищо против... Е, какво, ще подхвърлиш ли писмото?

— „Ще го подхвърлиш ли“! Тука не е работата да го подхвърлиш... Тука трябва... ту път ит стилтели... тайно да се сложи...

— Точно така — зарадвах се аз. — Именно ту път и именно стълзели!...

— Ама не стълзели! — възмути се Мешков. — А ст-и-ил... Дълго „и“ и езикът между зъбите. Хайде, повтори.

Отдавна вече ми се щеше да му фрасна един по муцуната, но си помислих, че това може изведнъж да влоши отношенията ни и затова през цялото време се сдържах. Сдържах се и тоя път, но вече с последни усилия.

— А за твоята мадър не ти ли е жал? — продължаваше да ме разпитва Мешков. — Нали ще се разтревожи, когато разбере, че са те... и при това за толкова много пари... за толкова мани...

— Разбира се, мадър ще се разтревожи — съгласих се аз. — Ако бях единствен в семейството, за никакви мани не бих откраднал себе си... Освен това мадър няма чак толкова да се тревожи заради мене, нали аз съм... груб... и се уча лошо... и никога не слушам. Виж, да откраднат Саша, тогава тя, разбира се, повече ще се тревожи. Е какво, ще бъдеш ли... път стилдели?

— Какво си се разбързал? Защо си ту би ин е хари? — попита Мешков. — Ще успееш да се откраднеш... Не си престарял... Още повече, според моите наблюдения, Кузовльова засега на никого тук не обръща внимание.

— Точно това е, че засега не обръща, а току-виж взела и обърнала... Момичетата можеш ли ги разбра? Знаеш ли, Мешкоф, един приятел ми разказваше как бил влюбен в едно момиче още от първи

клас. И тя на никого не обръщала внимание. В първи клас не обръщала, във втори не обръщала, в трети не обръщала, в четвърти не обръщала, а в пети — взела и обърнала внимание.

— На твоя приятел?

— Ами! На приятеля на моя приятел! А приятелят ми знаеш ли как се измъчваше? „Нима — казва — тя не можа още в първи клас да ми даде да разбера, че ѝ харесва друг? Пет години, казва, чаках, надявах се и на ти тебе!...“ Е, какво, ще подхвърлиш ли писмото?

— Слушай — казва Мешков, — не ти ли липсва вкус... В какво момиче се влюбил!... Истинска бютифул гъл!...

— И така — казах аз, като мобилизирах всичките си знания по английски език и неговото произношение — влюбих се в истинска... мар фа лейди!...

— В коя, в коя? — наостри уши Мешков.

— В мар фа лейди — повторих аз вече не така уверено.

— В марфа лейди ли? — повтори след мене Мешков. — А това пък какво е?

— Хайде де, ти да не би да не знаеш? — учудих се аз, но веднага обясних бързо и неуверено: — Мар — моя! Фа — прекрасна! А лейди си е лейди!

Сега вече Мешков падна от смях, като че някой го покоси заедно с тревата.

— Марфа лейди! — мучеше той и се търкаляше напред-назад. — Марфа лейди!... Ох! Ще умра! Ще издъхна!... Ту слиип!... Май... феъ... лейди, а не марфа лейди!... Повтаряй след мене... Хайде... май... феъ... лейди!...

Но престанах вече да повтарям след Мешков.

— Стига, Мешков — казах аз, — това не ти е урок по английски. Отговаряй направо и по руски: ще подхвърлиш ли писмото, или не?

— Не — каза Мешков, — няма да го подхвърля. Ноу, невърмор.

— А защо невърмор? — попитах аз заплашително.

— Лошо е да се краде... Вери бед! И съучастниците знаеш ли какво ги чака?

— Ами че аз крада себе си от собствените си родители!

— Все едно — нали крадеш? — каза Мешков и ми върна писмото.

— Крада — прошепнах тихо аз. — Но от любов... от... ай лав ю!

— Ай лав ю трябва да вдъхновява човека — каза Мешков — за благородни дела и постъпки, а не за кражба!... И изобщо тука има нещо нередно. Ти не можеш да се влюбиш, не си такъв човек! На тебе ти дай само експерименти с якета да правиш. Развейпрах си ти! Ето какъв си!

Каза и се скри в храстите. И на туй отгоре развейпрах ме нарече!... Ти си развейпрах! Цял час ми задаваше какви ли не въпроси на английски, а когато трябваше да се върши работа, веднага — в храстите.

— На брат ти бих помогнал — извика Серьожа от храстите.

— За якето не можеш да ми простиш!... — викнах аз след Мешков. — Да не би аз да съм виновен, че са се навъдили толкова много честни деца!...

ТРЕТИ РАЗКАЗ

СЪУЧАСТНИКЪТ ДЕРЯБИН

Антон Дерябин намерих в съседната уличка. Седеше на една греда и свиреше със затворени очи на роял, тоест не на роял, а на клавиши, нарисувани на шперплат. Почти никога той не се разделяше от тази дъсчица. Мъкнеше я навсякъде със себе си. Тренираше си пръстите. Аз дори започнах да го уважавам заради тази музикална дъска. Защо не, чудесно го е измислил. Седи си и си музицира и на никого не действа на нервите със своята музика. На негово място аз бих давал концерти с тая дъска. Веднага се вижда, че човекът свири добре на роял. И съвсем не е задължително да се чува.

Като чу леко шумолене, Дерябин поотвори едно око и ме погледна подозрително, но този път аз се престорих, че аз всъщност съвсем не съм аз, а съм моят брат и седнах учтиво на самия край на гредата. Мешков каза, че на брат ми би помогнал, а на мене не — за

нищо на света. Как не се досетих в разговора с Мешков да се представя за моя брат. И изобщо, преди да разговарям с Мешков, трябваше да понауча английски език. На английски сигурно щях да го убедя, като джентълмен джентълмена.

Поотворил едно око, Дерябин ме гледаше, като докосваше леко нарисованите клавиши с нервните си пръсти.

Дерябин беше ужасно нервно момче и страхлив като птичка (поетична натура, както казва мама) и за да не хвъркне веднага от дървото за към къщи, аз се преструвах, че слушам много внимателно свиренето му на роял, макар да си мислех само за едно: дано тоя нервен Дерябин не се досети кой всъщност седи до него. Ако се досети, че до него седя аз, за нищо на света няма да ми помогне, и то заради папагала си, тоест не за своя, а за бабиния си... Че какво толкова пък съм направил? Просто исках Таня Кузовльова да научи от Дерябин, че вероятно в бъдеще аз ще стана най-знаменитият може би дресировач на папагали. Мислех си, че Дерябин така и ще каже на Таня Кузовльова: „Излиза, че тоя Алексей Завитайкин е голям педагог“! Работата е в това, че бабата на Антошка имаше говорещ папагал Коко, с който се отнасяше като с не знам какъв. Най-важното е, че папагалът беше ужасен фукльо и непрекъснато само това повтаряше: „Коко е добррра птичка! Коко е ууумна птичка! Коко е възпитан папагал“. В края на краищата скромността трябва да украсява не само човека, но и папагала. Изобщо неотдавна, когато бабата на Антошка замина за две седмици за Воронеж, Антошка сам ми каза, че папагалът през цялото време му действал на нервите и му пречел да свири на рояла. А аз му казах да поживее папагалът при мене на тавана и аз ще се грижа за него, както бабата на Антошка.

Антошка, разбира се, веднага се съгласи и две седмици никой не му пречеше да свири на рояла. Малко преди да пристигне баба му, пренесохме заедно с Антошка папагала в стаята ѝ. Най-важното е, че дори сам Антон едва не умря от смях, когато баба му още от прага извика на папагала:

— Здравей, Коко!

А той ѝ отговори:

— Гос-с-спожо, марш оттук!

Бабата, разбира се, едва не припадна, а Коко ѝ предложи да поиграят на карти на магар-р-ре. Предизвикаха срочен разпит и Антон

вече престана да говори с мене. Аз ли съм виновен, че папагалът излезе толкова способен ученик и не чак толкова добра птичка, както сам се наричаше на всеослушание. И после, какво пък толкова лошо съм направил? Ами че фразата „Марш оттук“ съм взел от Чехов, а Чехов е класик и го учат във всички училища. В краен случай, ако Коко продължи и занапред да ругае, а сега той през цялото време ругае и не иска да се отучи, може да го изпатят в Англия. С очите си съм чел, че англичанката Дороти Нил е основала дружество „Компания против обучаването на папагалите да ругаят“. Дружеството наброява 220 члена и 180 папагала. Разбира се, аз прочетох това не за себе си изобщо и не за папагала Коко, а още по-малко за Антошката баба. Прочетох го за Таничка Кузовльова, та като узнае за това, да каже: „Колко любознателен младеж е тоя Алексей Завитайкин! От всичко се интересува!“.

— Здравейте, Антоша — казах това точно така, както би го произнесъл брат ми Саша.

— Здравейте... — отговори Антоша, като не знаеше кого да назове въпреки всичките ми старания да приличам не на себе си, а на брат ми.

— Саша — подсказах аз.

— Здравейте, Саша — каза Дерябин, като се успокои, но не съвсем, та продължаваше да ме гледа с недоверие.

Тогавя реших да го превзема с помощта на дружеството на Дороти Нил.

— Ето — казах аз и подадох на Антон изрезката от списанието, — много ми е неприятно, разбира се, че брат ми ви развали папагала, но има изход...

Антон прочете внимателно съобщението, целият се изчерви от радост и каза:

— Може ли да я покажа на баба?

— Разбира се, изрязах го специално за вашата баба.

Като скри съобщението в джоба си, Антон се разчувства и притъпи съвсем своята бдителност и въобще можех да премина вече към писмото, но реших да предразположа окончателно Антон към себе си и казах:

— Бихте ли извирили нещо лирично... от класиката?... Моят брат признава само джаза, но аз не мога да понасям джаз.

По-хубава фраза не можеше и да се измисли, затова Антон пак се изчерви от удоволствие.

— А какво от класиката да ви изсвирия? — попита Антон и нагласи по-удобно на коленете си дъската.

„Пак се започва — помислих си аз. — Преди малко ме zlepостави незнанието на английския, а сега ме zlepостави пълното непознаване на класическата музика.“

— Искан ми се... е... е... — замънках аз. — Искан ми се... е...

— Епиталама^[1] ли желаете?

Реших, че епиталама ще е нещо не много дълго, и затова на драго сърце приех.

Пръстите на Антон доста дълго тичаха по беззвучните клавиши. После изведнъж спряха. Заръкоплясках и прошепнах:

— Прекрасно! Прекрасно!

— Не, не — изплаши се Дерябин, — това не е край. Това е просто пауза... в моята трактовка. След алегро модерато... и тути^[2]...

„Тути кванти“^[3] — щях да кажа едва ли не на глас, но се въздържах.

Дерябин засвири пак и се спря.

— Прекрасно! Прекрасно! — казах още веднъж с надежда, че това най-после е истинският край, а не следващата пауза в трактовката на Дерябин.

— Наистина ли ви хареса — попита Антон. — А кое място най-ви хареса?

Искаше ми се да кажа, че най-ми хареса паузата, но пак се въздържах.

— Наистина! — казах аз с патос. — И особено ето това място. — Посочих отначало средата, а после оня край на дъската, където пръстите на Антоша тичаха най-бързо.

— Мога да го повторя — каза Антон.

— Благодаря — казах аз, — достатъчно... А сега услуга за услуга! Имам към вас малка молба... за малка помощ в една работа... — Стори ми се, че при думата „помощ“ Дерябин трепна.

— Каква помощ? — попита той и, кой знае защо, се мъчеше да не ме гледа в лицето.

— Бихте ли могли да подхвърлите едно писмо в нашата кухня?...

— Какво писмо? — попита Дерябин, като се изчерви.

— Ето какво — казах аз и за втори път извадих от пазвата писмото, адресирано до моя баща. — Разбира се, по-естествено би било да помоля брат си Льоша, но вие знаете що за човек е той... Нима мога да му кажа под секрет, че съм влюбен в Таня Кузовльова. Такъв номер може да ми направи...

И аз подадох на Антон Дерябин писмото, написано с червено като кръв мастило.

Като прочете писмото, Дерябин дълго и с подозрение ме гледа, а после изведнъж попита:

— Значи желаете слава?

— Точно така — отговорих аз.

— Значи както в стихотворението на Пушкин?

— Както в стихотворението на Пушкин — потвърдих аз.

— Значи „желая слава аз“ — Дерябин вдигна ръка като Пушкин във филма за Пушкин и взе да декламира — „... та с моето име... всичко, всичко наоколо да ти говори за мен!...“

При тези думи всичко вътре в мене се завъртя като въртележка, аз сам чувствах същото, само че не можех така да го кажа. А нали всичко правех така, че да може с името Алексей Завитайкин всичко... около Таня Кузовльова... всичко значи да ѝ говори за мене...

— Сега ще го запиша — казах аз и извадих от джоба си автоматична писалка и бележник.

— Между другото — каза Дерябин, докато записвах думите на Пушкин, — когато Пушкин се влюбил в Ана Керн, той не се е откраднал от родителите си!...

Спрях писането, вдигнах бавно глава и попитах гневно:

— А какво е правил?

— Написал е стихотворението „Запомних оня миг чудесен“ — отговори Дерябин. — Разбира се, не всички могат да пишат стихове, но ето например вчера някакво момче на тринайсет години постави нов световен рекорд по плуване. И веднага се прослави.

Това беше един намек, който не можах да му простя.

— А ти знаеш ли — закрещях аз на Дерябин така, както никога не би направил моят брат, — че Моцарт, когато е бил на десет години, не е киснел по гредите и не е свирел на нарисуван роял, а е изнасял концерти в Европа.

Дерябин, кой знае защо, преглътна моя Моцарт, без да се обиди ни най-малко, сякаш нищо не бях му казал, и се залови пак за своето „А вие знаете ли“.

— Знам всичко, което ще ме попиташ — казах аз, като преминах окончателно на „ти“. (И докога ще му казвам „ви“ на тоя Дерябин-Скрябин.) — Едно само не знам, ще подхвърлиш ли писмото до моите родители, или не?

— Вижте какво, Завитайкин — въздъхна Дерябин, — това ще ми бъде наистина много трудно.

— Какво трудно има тука? Да изтичаш петдесетина метра с плик в ръка и да го пуснеш незабелязано през прозореца?

— Ще ми бъде тежко не физически — обясни ми Дерябин. — Тежко ще ми бъде морално.

— Това пък защо?

— Защото аз... вижте какво... аз също съм влюбен в Таня!... Разбира се — продължи тихо Дерябин, — нечестно би било от моя страна да ви преча... но да ви помагам... би било нечестно от ваша страна...

Изобщо стори ми се, че за любовта си към Таня Кузовльова Дерябин го съчини сега в момента. Измисли го, за да не участва в тая, няма що да крия, рискована операция. Но пък много разстроен вид има. Може би не го е измислил, а? Просто криел го е и това си е. Както и да е, но новината много ме разстрои.

— И изобщо — добави тихо и смутено Дерябин — като честен човек трябва да ви се извиня... Работата е там, че съвсем не ви свирих епиталама, а етюд от Скрябин.

Сега пък на свой ред аз се смутих, защото как можех да отлича една епиталама от етюд на Скрябин, щом не съм чул нито един звук, а само съм гледал как тичат по шперплата пръстите на Дерябин.

— Не можеш да ми простиш за папагала! Роялист проклет!... — казах аз враждебно. — Почакай, ще го науча на хватките при борбата самбо — цялата къща ще ви разпердушени!

Не съм сигурен, може само да ми се е сторило, но Дерябин-Скрябин от страх като че се вдигна във въздуха и за една секунда прелетя в двора на тяхната вила.

После изписка „криминално момче“ и влетя заедно с музикалната си дъска през прозореца в стаята. Седнах на гредата и

започнах постепенно да се успокоявам. Когато се поуспокоих, взех да пресмятам на ум своите врагове: Сергей Мешков, Антон Дерябин, Васка Сусанин, Юра Корняков, Вадим Лютатовски, Бондаренко, Чучилин, Зотов... Наоколо ми само врагове... Кого да помоля да подхвърли писмото?... Дали пък някое момче от съседното курортно селище?

— Завитай, кажи как притъпяваш бръснача на баща ми? — попита ме някой зад гърба ми.

Озърнах се и видях още един свой враг — Николай Тулкин.

— Да не би нощем да ме хипнотизираш? — попита още веднъж Тулкин. — Хайде, кажи... че баща ми вече трети път ме нашиба...

Взех да гледам Тулкин така, като че наистина го хипнотизирам, а си мислех, че, от една страна, по-добър кандидат за съучастник от Тулкин не може да се намери: Тулкин обича да чете книги за шпиони, ето и сега изпод мишницата му се показва една такава книга, станала на баница. Но от друга страна, той ненавижда, неизвестно защо, всички момичета под ред, може би защото има пет сестри и нито един брат и затова едва ли ще се съгласи да ми помогне, дори когато му издам тайната за бръснача на баща му, който според думите на Тулкин всяка нощ съм притъпявал. Още малко похипнотизирах Тулкин с очи и казах:

— Добре — казах аз, — така да бъде, ще ти открия тайната на бръснача. — При тия думи извадих от джоба си кутийка от нещо американско, от какво точно, не можех да разпозная, може би от грим или пудра, защото долу бе написано „Холивуд“ (това разпознах) и „мейд ин USA“ — „направено в Америка“. В тая кутийка пазех за всеки случай таблетки сода бикарбонат. Изсипах таблетките на дланта си и започнах да ги броя.

— Какво е това? — попита Тулкин.

Знаех си, че непременно ще ми зададе тоя въпрос.

— Таблетки — казах аз.

— Против какво? — попита Тулкин.

— Не против какво, а за какво! — поправих го аз.

— А за какво? — попита Тулкин и протегна дългата си като на щраус шия.

— Таблетки... за сънища...

— Какви сънища? — наостри уши Тулкин.

— Интересни, разбира се — казах аз и добавих, за да слиям окончателно Тулкин: — Криминални широкоекранни и цветни... Една таблетка за една серия... Направено в Америка... — Посочих с пръст „мейд ин USA“. — В Холивуд... — Посочих с пръст думата „Холивуд“.

— Сънищата кратки ли са или дълги? — попита Тулкин и се заоблизва като гладна котка.

— Пълнометражни — отрязвах аз и скрих кутийката със содените таблетки в джоба. — Значи интересуваш се как притъпявам бръснача на баща ти?

Тулкин се облиза и кимна мълчаливо с глава.

— Само че услуга за услуга... — Озърнах се на всички страни и прошепнах: — Ще подхвърлиш ли едно писмо?

— Какво писмо?

Сложих пръст до устата, хванах Тулкин за ръка и го помъкнах в храстите. Там за трети път извадих от пазвата писмото, написано с червено мастило, и казах:

— Ето това... Криминално...

Тулкин погледна с уважение писмото, измъкна от джоба кожени ръкавици и си ги сложи.

— Да не останат отпечатъци от пръсти — обясни той и впи очи в моите драсканици.

---

[1] Епиталама — у древните гърци — сватбена песен. — Б.пр. ↑

[2] Тути (музикален термин) — всички инструменти в оркестър или гласове в хор заедно. — Б.пр. ↑

[3] Тути кванти (иронично) — разни и разнообразни. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТИ РАЗКАЗ СЪУЧАСТНИКЪТ ТУЛКИН

Докато Тулкин, впил очи в листа, четеше писмото така, като че го учеше наизуст, аз все гледах Тулкин и все си мислех: откъде се е взел на гърдите му този медал и за какво го е получил? Още повече че медалът ми беше много познат, виждал го бях някъде... И изведнъж си спомних къде и у кого бях виждал този медал... У кучето на Тулкин — върху гърдана му. У Галка... Беше го получила на някаква кучешка изложба... Гледай го ти Тулкин! Не очаквах толкова нещо от него. Щом като аз се измъчвам толкова много заради медала, представям си как се измъчва кучето. Нали то е безсловесно животно. Може би му се иска да отиде в комитета на изложбата и да се оплаче от Тулкин, но как да се оплаче: може само да полае членовете на комитета, но нима те ще разберат каква е работата. Почнах вече да измислям как да помогна на Галка, но в това време Тулкин ме погледна.

— С кръв ли го написа? — попита Тулкин със страшен глас, като прочете писмото, написано с червено мастило.

— Иска ли питане — отвърнах аз.

— Направо на чисто?

— Какво ти направо! — възмутих се аз. — Опитай се да напишеш направо толкова писмо... Сто черновки изписах!

— И черновките ли написа с кръв? — попита Тулкин със страшен глас.

— Разбира се — казах аз.

— И така значи ти цялата си кръв изписа?

— Цялата — казах аз.

Тулкин ми взе едната ръка и започна да разглежда внимателно кръвоносните ми съдове.

— Ами тогава какво тече у тебе?

Свих рамене.

— Не знам — казах аз. — Нещо тече...

— Интересно... — прошепна Тулкин и втренчи пак очи в писмото. — А кога възнамеряваш да се отвличаш?

— Днес вечерта. След вечеря. В осем часа.

Тулкин протегна ръка, за да скрепи с ръкостискане съгласието си, но така и замръзна с вдигната ръка.

— В осем не мога — каза той. — Днес в осем има интересно предаване по телевизията. Шпионски филм. Хайде в девет.

И дума не можеше да става за отлагане, затова аз се ядосах и казах:

— Ами ти знаеш ли какво ще става днес след вечеря?

— Какво ще става? — попита Тулкин.

— Мама и татко веднага ще вдигнат паника! Всички съседни ще изскочат на улицата. Ще дотича милиция. Криминалната милиция ще докара десетина служебни кучета. Ще надойдат кореспонденти от Москва с фотоапарати! Кучетата тичат! Милицията пищи със свирки! Кореспондентите щракат с апаратите си! Татко и мама носят откуп за мене! Служебното куче души сакото ми и тича в къщичката на гробищата! Намират ме вързан и със запушена уста! Всички крещат: „Урраа!“, прегръщат ме и плачат от радост! Всички ме питат кой ме е откраднал? Казвам им: „Не зная. Всички бяха с маски!“. Фотографират ме! Портретът ми се появява в „Неделя“! А ти в това време ще си седиш в къщи и ще си гледаш своя телевизор.

— Май че си прав, Завитайкин! — каза Тулкин с пламнали очи. — Такова нещо по телевизията няма да видиш!

— Разбира се, че няма да видиш! А щом подхвърлиш писмото, изтичай у вас, изнеси си на улицата стол и седи и гледай!...

Тулкин пак замахна и вече искаше да скрепи с ръкостискане нашия съюз, но неизвестно защо не го скрепи, а зададе следния въпрос:

— А защо толкова малко искаш за себе си?

— Как малко?... Шест хиляди! Повече, отколкото струва един москвич.

— Но ти все пак си човек...

— Та аз не го правя за пари — възмутих се аз още повече. — Правя всичко това от любов! Просто искам да се прославя. А парите ще върна на татко обратно.

— От каква пък любов? — възмути се Тулкин повече и от мене.

— От любов... към Таня Кузовльова — прошепнах аз. — Та да ми обърне внимание. Знаеш ли какво внимание обръщат момичетата

на знаменитите?!

— Аах, от любов?... — провлачи разочаровано Тулкин. — Е, ако е от любов — повтори той още веднъж, — то аз не съм ти помощник... Ненавиждам момичетата! — Тулкин чак се разтрепери от омраза. — Я по-добре да си легна да спя... — каза Тулкин и продължаваше да се тресе като механичен чука.

Това беше намек от страна на Тулкин и аз реших да се възползвам от тоя намек.

Извадих пак от джоба кутийката с таблетките и започнах отново да ги броя.

— Значи така... Откривам тайната за бръснача и давам две таблетки за два шпионски цветни криминални съня...

Тулкин с такова нежелание отвърна глава от содените таблетки, та чак шията му заскърца.

— Аз и без твоите таблетки мога да видя насън каквото си поискам. — Но в гласа му нямаше ни капка истина. — И може да не ми разказваш как притъпяваш бръснача на баща ми. Нека ме напердаши още веднъж, но аз все пак ще те издебна. Ще разбереш аз какъв шпионин съм. И за нищо на света не бих ти помогнал в любовта към момичета. Ако е от омраза, бих ти помогнал, но от любов за никакви... — той, разбира се, искаше да каже „таблетки“, но направи усилие в себе си и каза — за нищо на света, дори да ме беше помолил не ти, а твоят брат — все едно, не бих помогнал.

Ако Тулкин не бе казал, че от любов не ще помогне, но от омраза с удоволствие, щеше да ми се наложи може би да търся четвърти съучастник, но когато каза, че от ненавист би помогнал, аз сипах на дланта си още две таблетки сода за пиене (значи всичко четири серии криминални шпионски цветни съня) и казах:

— Ще ми помогнеш от омраза към нея!

— Как така? — не разбра Тулкин. — Да се помага от омраза?

— Ето как — започнах аз може би най-сложното и уничително обяснение в своя живот. — Какъв съм аз? — попитах аз Тулкин.

— А какъв си ти? — попита ме Тулкин.

— Развейпрах съм! — казах аз твърдо. — Развейпрах!

— Ти си развейпрах — с удоволствие потвърди Тулкин и дори малко прибързано.

— Кой е развейпрах? — попитах аз заплашително Тулкин и едва потиснах желанието си да му фрасна една по зъбите за такова оскърбление.

Но после се сетих, че той само повтаря моите думи, успокоих се и казах:

— При това съм и мързелив!

— При това си и мързелив! — потвърди пак на драго сърце Тулкин.

— Кой е мързелив?...

И двамата мълчахме. Аз се боях, че няма да се сдържа и ще перна Тулкин по зъбите за оскърбление на личността — в края на краищата може да се потвърждава и мълчаливо с кимане на глава, но надвих себе си и като скръцнах със зъби, продължих:

— Но Кузовльова нищо не знае! Така ли е?

— Така е — потвърди Тулкин, — не знае.

— Значи съвсем друга работа би било, ако Кузовльова дружи с Мешков или Дерябин, а не с мене? Така ли е?

— Съвсем друга работа! — каза Тулкин и дори кимна с глава. — Значи така й се пада! — зарадва се истински Тулкин. — Та с тебе всички се мъчат: и родители, и училище, и цялото курортно селище, а тя какво, да не е някакво изключение... А ще дадеш ли таблетки за три серии? — попита разпалилият се Тулкин.

Измъкнах отново от джоба си кутийката и отсипах на Тулкин три таблетки.

— И за това, как притъпяваш татковия бръснач, ще разкажеш! — предупреди ме Тулкин.

— След отвличането — отговорих аз. — Значи след вечеря аз ще се отвлека в къщичката на пазача на гробищата. В осем часа нула минути. Твоят колко показва?

Тулкин погледна часовника си и каза:

— Защо след вечеря? Сега ще те отвлечем. Да вземем само едно въже и някои други работи!

— Как така — казах аз. — На гладен стомах ли?

— Тъкмо на гладен... За да е по-неочаквано... Имам една молба: дай таблетки за още две серии...

— После, после — казах аз. — След отвличането ще ти ги дам всичките.

Тулкин се потюхка малко и каза:

— Тогава скрий се веднага зад бараката, та никой да не ни види заедно, и чакай... Аз сам ще дойда при тебе незабелязано...

Изад бараката видях как кучето Галка срещна пред вратата Тулкин и започна да го лае (навярно искаше да му се върне обратно медалът) и си помислих, че Тулкин е славно момче, не е злопамятен! Не ме мрази заради бръснача на баща си. Наистина аз нищо не съм правил с бръснача на баща му, и не съм го притъпявал, разбира се, никога не съм имал намерение да го притъпявам. Аз просто проверявах едно съобщение в списание „Техника молодежи“. Там бе написано, че ако в лунна нощ се сложи бръснач на светлината, то до сутринта той ще се притъпи. И когато бръсначът се притъпи, то, мислех си, Тулкин ще разпространи между децата слуха, че аз със силата на волята си мога да притъпявам бръсначи от разстояние. Някое от децата ще разкаже това на Таничка Кузовльова и тогава тя ще каже: „Отдавна съм забелязала, че в погледа на Льоша има нещо хипнотично, магнетическо!“.

Впрочем в къщи няма бръснач — баща ми се бръсне с електрическа самобръсначка, и затова реших с помощта на бръснача на Тулкиния баща да проверя това явление, но Тулкин, изглежда, не чете списания, затова си мисли, че аз притъпявам бръснача, а не лунната светлина. Веднъж наблюдавах как той цяла нощ не спа, дебнеше ме. Аз разбира се, дори и не мислех да се приближавам към дома на Тулкин, знаех си, че бръсначът сам ще се притъпи...

В това време в къщата на Тулкин кучето Галка продължаваше да лае, а Тулкин все не излизаше. Помислих си, че Галка напразно иска да й се даде медалът обратно: в края на краищата Тулкин също има право да го носи — та нали той учи Галка на всякакви номера, а не тя него. Почаках още малко, но Тулкин все не излизаше, сестра му се показа на входа, а Тулкин никакъв го нямаше. Тогава се огледах: да не би да се е приближил до мене? Тулкин каза, че ще дойде незабелязано, но около мене нямаше никого. Нямаше го и от другата страна на бараката. Не можех да чакам повече, в края на краищата какво толкова ще стане, ако не Тулкин се приближи незабелязано към мене, а аз към него. Прехвърлих оградата и исках вече да прекося бързо улицата, като войниците във филмите за войната, но в същото време някой ме хвана грубо (непозволено грубо) за рамото.

Нямаше земна сила, която в тая минута можеше да ме задържи на място, но след секунда се убедих, че има такава земна сила и тая сила се нарича Николай Сутулов. Сутулов изобщо не беше в списъка на моите врагове, но изглежда аз бях в списъка на неговите врагове, защото още с пристигането си във вилата при всяка наша среща не пропускаше да ме шляпне по врата някак незабелязано, но много силно и винаги казваше: „Първият иска да кацне!“... или „Вторият иска да кацне“. Заедно с днешния той ми шляпна дващсет и осем шамара по врата. Освен това винаги опитва върху мене по една хватка на борбата самбо и тогава се отдалечава. Ето и сега той ми каза:

— Дващсет и осмият търси място да кацне!... — после ме удари по врата, като продължаваше да ме държи за рамото. — От положение на задържане хващам с дясната ръка китката на дясната ръка на противника, поставям лакътя на дясната си ръка върху врата му, вдигам дясната си ръка и... извършвам хватката... За секунда.

Така той изпълни върху мене дващсет и осем хватки на борбата самбо. Само на думи, разбира се, но все пак е отвратително. И защо е всичко това? Абсолютно нищо не съм му направил, само дете веднъж отидох при него и го попитах, като вдигнах високо глава. (Сутулов е четири глави по-висок от всички деца!)

— Слушай, Сутулов — казах му аз, — при такъв ръст мозъкът ти там... (показах с ръка нагоре) сигурно е в безтегловно състояние... Право ли казвам?

Вместо отговор Сутулов ми удари един по врата и каза:

— Първият търси място за кацане!... — После за първи път ми показа хронометъра в ръката си и поясни: — Повдигам рязко ръцете си сплетени, отблъсквам бързо ръцете на противника, навеждам се и хващам краката му в гънките под коленете... И... хватката извършвам за три секунди.

Сигурно Тулкин, Мешков и Дерябин са ме наклеветили нещо пред него. Разбира се, аз отдавна можех да си оправя сметките със Сутулов, но изобщо ужасно примитивно би било просто да се сбием... като някакви питекантропи^[1]. И изобщо аз си имам, вече си имам един химически състав, приготвен специално за Сутулов, жълт-жълт като „жълта треска“. Ако го мацна по лицето, няколко дни няма да мръдне от умивалника... А по-нататък всичко ще стане така: Сутулов ще ми лепне дващсет и деветия шамар (дващсет и осмия току-що получих!), а

аз на него — „жълтата треска“... и вече няма да има трийсети шамар... А не е ли по-добре сега да мацна един по муцуната на Сутулов?

Стиснах в джоба пластмасовата торбичка с гъба, напоена с „жълта треска“, но веднага помислих, че щом поискам, винаги мога да се разправя със Сутулов! И как само ще се разправя! Освен „жълтата треска“ такова нещо съм му приготвил, та до гроб ще ме помни, но сега най-важното е по-бързо да се отърва от него и да доизслушам докрай хватката на самбо, която изпълняваше над мене тоя гнусен Сутулов.

— Представяш ли си — каза Сутулов, като свърши с хватката, — излиза като у Дюма — „След десет години“ ти седиш на верандата...

„С кого?“ исках да попитам, но се въздържах. Знаех си, че след десет години ще седя на верандата с Таничка аз, знаех си, а Сутулов ще се убеди в това, като дойде при мене след десет години.

— Аз значи се приближавам — каза Сутулов — и... две хиляди двеста дващест и осмият... търси място за кацане...

— Какво говориш, Сутулов — казах аз, — какъв две хиляди двеста дващест и осми... две хиляди двеста дващест и осмият търси място за кацане...

Сутулов явно не очакваше от мене такава фраза (и сам аз не очаквах това от себе си! Но нали Тулкин ме чака! По-скоро! По-скоро!) и зяпна, помисли, пооправи си брадата и каза:

— Славно момче!... Ела ми на гости... — и се отдалечи, а аз с няколко скока стигнах до входа на Тулкини и взех да надничам в къщата.

— Кого търсите? — попита сестрата на Тулкин.

— Вашият брат — казах аз.

— Той спи — каза сестрата на Тулкин.

— Как така спи? — закрещях аз. — Как спи? Как спи?! — повтарях аз като папагала Коко едни и същи думи.

Стига ми, дете Сутулов ме задържа така унижително, ами сега и този Тулкин ми взе таблетките за криминални сънища, сигурно ги е глътнал и... си е легнал да спи. Просто да се побъркаш!...

— Събуди го! — закрещях аз на сестрата на Тулкин така, като че е моя сестра. — Събуди го веднага!

— Но той се заключи и каза никой да не го буди!

Като се завъртя на един ток, сестрата на Тулкин скочи от стъпалото и изтича на улицата, а на стълбата се показва майката на Тулкин и ме изглежда подозрително.

„Всичко е загубено — помислих си аз и почнах заднишком да отстъпвам безшумно. — Тулкин наистина е нагълтал моите таблетки и си е легнал да гледа многосериен широкоекранен криминален цветен сън. А най-важното, писмото ми остана у него.“

Бе аз ще му дам да се разбере! И... и обиколих тичешком вилата на Тулкини. Прозорецът на предателя беше затворен и пердето дори спуснато. Съседният прозорец бе отворен и от него неочаквано се показва гърбът на Тулкин, а после и самият той с куфар в ръка.

— А сестра ти ми каза, че спиш — прошепнах аз. — Толкова се забави, че...

— Това беше за алиби — каза Тулкин.

— Пък аз си помислих, че отвлечането пропадна — прошепнах аз.

— Считай се вече за отвлечен. — Тулкин извади от джоба си пет пакета смлян пипер. — Пълзи към гробищата — каза той.

— А ти?

— Аз след тебе. Ще посипвам тревата с пипер... Да не тръгнат кучетата по следите ни...

И аз запълзях... към славата, към неизвестността, към всичко, което ме чакаше отсега нататък! Да, но ако знаех какво ме чака отсега нататък, щях, разбира се, отдавна да се върна обратно, но не знаех и затова все пълзях, пълзях, пълзях... докато не си чукнах главата във вратата на къщичката. Без да се изправам на крака, хванах вратата и я дръпнах. Вратата изскърца и се отвори, а аз запълзях по корем към стълбата. Тулкин пухтеше и кихаше (от пипера навярно!) отзад някъде.

Изкачих се по стълбата на тавана на изоставената къщурка, седнах на пода, облегнах се на една греда, а Тулкин извади от куфара някакво въже и с удоволствие взе да ми омотава ръцете и краката... След това започна с удоволствие да ми запущва устата с парцал.

— Бе ти побърка ли се! — измучах аз. — Не го пъхай целия! Да не мислиш, че е голямо удоволствие!

Тулкин остави парцала на мира, извади от джоба пакет пипер и започна да посипва наоколо, като осветяваше пода с електрическо фенерче, макар че още бе светло.

— Сипвай внимателно! — измучах аз през парцала. Усетих силно гъделичкане в носа, затова не можах да се въздържа и кихнах.

Тулкин ме освети с фенерчето, полюбува се малко на вида ми (и ръцете, и краката вързани, а в устата парцал!) и каза:

— Фина работа!

А аз казах със запушени уста:

— Му-у-ум-еуа-е-е — което без запушалка би означавало: Тулкин, не губи време, подхвърляй по-скоро писмото!

Тулкин прекрасно ме разбра, намигна ми, скри писмото в хастара на каскета си и заслиза по стълбата заднишком, като посипваше стъпалата с пипер.

---

[1] Питекантроп — маймуночовек, преходно същество между маймуна и човек. Намерен скелет на о-в Ява през 1891 г. — Б.пр. ↑

ВТОРА ЧАСТ
ИЗВИКАЙТЕ НА ТЕЛЕФОНА ВАШЕТО
КУЧЕ

ПЕТИ РАЗКАЗ

ТУЛКИН СЕ ПАЗАРИ

Веднъж брат ми Саша ми показва някакво списание, където бе разказан един интересен случай. И така значи, имало в Испания една жена — испанка, която цял живот говорила на испански език. Веднъж, когато минавала покрай една къща, неочаквано паднал от балкона някакъв предмет, и я ударил силно по главата. Жената испанка загубила съзнание и когато дошла на себе си, изведнъж заговорила на чист английски език. Учените, разбира се, не могат да дадат никакво обяснение на това удивително събитие. Аз пък защо мислех за това, седнал на тавана на къщичката, за това мислех, защото, ако бях помолил някого да ме удари с нещо по главата, може би изведнъж щях да заговоря по английски.

Представям си как би се нацупил Мешков, ако чуе как се разхождам по улицата и разговарям с Таня Кузовльова съвсем свободно на английски език. Цялата работа е колко силно трябва да ме фраснат по главата, за да заговоря по английски. И кой ще се съгласи да го стори? Разбира се, лесно ще се намери съучастник за тая работа. В нашето курортно селище май че всяко от децата ще ме фрасне с удоволствие по главата, но се боя, че ще ме фраснат с по-голяма сила, отколкото е необходимо за овладяването на английския език...

— Намалявай цената, Завитайкин! — раздаде се гласът на Тулкин, появил се нечуто на тавана. — Не искат да те откупят за шест хиляди.

Още си мислех за изучаването на английски език с помощта на удар по главата, на което се решавах само заради Таничка Кузовльова, и затова не можах изведнъж да съобразя за какво собствено говори Тулкин.

— Цената, казвам, намалявай — повтори Тулкин. — Не искат да те откупят за толкова много пари.

— А кой ти каза, че не искат да ме откупят? — разбрах аз най-после за какво става дума.

— Тишина — обясни Тулкин.

— Каква тишина?

— Чуваш ли нещо? — попита Тулкин и се долепи до таванското прозорче.

Навън бе тъмно и наистина тихо. Не изобщо тихо, а тихо в такъв смисъл, че никакъв шум нямаше около моето отвличане. Чуваше се само как Дерябин-Скрябин свири в къщи на роял, а във вилата на Мешков гърми магнетофон.

— Тишината още нищо не говори — казах аз неуверено.

— За вас нищо не говори, но за нас, детективите, всичко говори: парче вестник, останало на мястото на престъплението, фас, копче, трамваен билет могат да ни разкажат повече, отколкото самият престъпник. Обеща куп работи: ще се вдигне паника! Ще дойде милицията! Служебни кучета ще има! Ще има ура!... Ако знаех, че така ще излезе, по-добре щях да си седя в къщи и да си гледам криминален филм.

— Почакай, Тулкин — казах аз, — ти кажи за писмото, подхвърли ли писмото?

— Разбира се, подхвърлих го.

— В кухнята?

— Както се уговорихме.

— И никой ли нямаше в кухнята?

— Сашка стърчеше през цялото време. После се наведе към шкафа и аз — хоп! И писмото на пода! Брат ти го вдигна! Аз — дим да ме няма!

— Значи, почна се... — казах аз.

— Там е работата — каза Тулкин, — че нищо не се почна.

— Как не се почна?

— Много просто — поясни Тулкин. — Като вдигна писмото, Саша отначало се спусна към прозореца да види кой хвърли писмото, но аз вече се бях скрил. Тогава той изтича с писмото в стаята. Тогава аз заобиколих вилата ви, изтичах в къщи, изнесох един стол и зачаках. Около пет минути седях и чаках. Слушам, в гостната ви стая работи телевизор. Ето, казвам, Саша донася писмото на баща ти или на майка ти. Ето те го прочитат! И ето изскачат на улицата в паника, както ти обеща.

— Е, а те какво? — попитах аз нетърпеливо.

— Какво те?... Аз седя, а те не изскачат... И телевизорът си работи... Предават криминален филм...

— Но защо не скачат? — попитах аз смутен.

— Сигурно са решили отначало да догледат филма, а после да изскочат.

— Имаш късмет, Тулкин — казах аз, като стиснах юмруци, — че ръцете ми са вързани, иначе за такива думи щях да те... Ако беше ти, може би нямаше да скочиш, всички бихте седели пред телевизора, ако на тебе бяха откраднали сина, а моите родители ще скочат, ще видиш, просто много малко време е минало.

— Малко време! Пет минути тичах! Десет чаках! Пет минути обратно! И вече три минути с тебе разговарям! За толкова време цялото ни курортно селище можеше да се вдигне на крак.

Замълчах. В думите на Тулкин имаше някаква неприятна за мене логика. През това време по моите сметки в курортното селище трябваше да се вдигне истинска паника. Но наоколо бе така тихо, както и преди моето отвличане.

— Нищо не разбирам... — Аз наистина нищо не разбирах. — Но
защо не ме откупват?...

— Какво непонятно има? Не струваш ти шест хиляди.
Москвичът струва, а ти не струваш.

— Какво общо има тук някакъв москвич?

— Нали ти сам каза, че утре баща ти ще купи собствен москвич
— каза разгорещено Тулкин. — Ако баща ти откупи най-напред тебе,
ще остане без пари и ще загуби реда си за колата, пък ти няма да се
загубиш, нали сам си написал, че се намиращ на безопасно място.

— Значи ти мислиш, че отначало ще купят колата?

— Разбира се, колата, после ще вземат пари назаем и ще откупят и тебе.

— И какво излиза, аз трябва да стърча на това гробище неизвестно колко време? (Тулкин продължаваше да седи там някъде в тъмното и да сумти.) — А знаеш ли — казах аз — колко е неприятно да се седи тука?

— Тогава нямаше защо да си надуваш толкова цената! Щом искаш да се прославиш, поискай за себе си петдесет рубли и достатъчно.

— Отначало казваше малко съм поискал, сега пък — много... А защо петдесет?

— Достатъчно е за тебе — обясни ми тъмнината с гласа на Тулкин.

Обмислих предложението на Тулкин и казах:

— За нищо на света! Всички деца ще ми се смеят, че са ме откупили само за петдесет рубли... Синът на Джон Янг е откупен, както пише, за голям откуп. Мисля, че голям откуп, това са шест хиляди.

— Баща ти не е Джон Янг и ти не си негов син — каза Тулкин. — Те си имат свои цени, ние — свои...

— Нима им се свиди да заплатят за мене шест хиляди рубли? — простенах аз гласно.

— Хайде стига, Завитайкин, не се разстройвай... Сега ще им напиша още едно писмо — каза Тулкин. — В това писмо ще те преоценим и родителите ти може би ще те откупят. — Тулкин запали фенерчето, свали си ръкавиците и извади от джоба на якето бележник и автоматична писалка.

— Мене да преоценяваш?!... — казах аз. — За нищо на света!

— Петдесет! — предложи Тулкин.

— Шест хиляди! — казах аз. — Определих такава цена заради Таня. Да знае, че и аз нещо струвам.

— Петдесет! — каза Тулкин. — И ни копейка повече!

— Пет хиляди и шестстотин! — отстъпих аз.

— Петдесет! — повтори упорито Тулкин. — Раз — петдесет! Два — петдесет! Три — петдесет! — (Аз не се съгласих.) — Край — каза

Тулкин. — Излизам от играта! Да разнасям по гробищата писма! Човек и краката може да си подбие!

— Излизай! — казах аз. — Моля! Няма да заплача! Излизай!

— Сам се крадеш! Сам пишеш писмата! Сам си ги и подхвърляй! Да бях знаел, щях да си гледам телевизор.

— Ще ги подхвърля! И без твоя помощ ще ги подхвърля!... Телевизор нещастен.

— А ти!... А ти... — закрещя Тулкин. — Ти... обезценен Ромео и Жулиета! — И Тулкин сякаш се отпуси — с какви имена само не ме нарече: и лебервурст, и ескимо на клечка, и пача.

А аз през цялото време повтарях спокойно едно и също:

— Ако наистина си смел човек, развържи ми ръцете и повтори още веднъж каквото ми каза!

Но Тулкин продължаваше да ме оскърбява, както си знае. Тогава изведнъж ми хрумна една мисъл: с отвличането, разбира се, е свършено, няма да се появи портретът ми в „Неделя“, но има надежда да се прославя другояче. Прекрасна идея и портретът ми, струва ми се, може да се появи в „Неделя“.

— Добре — прекъснах аз разярения Тулкин. — Щом наистина ме ненавиждаш — казах аз на Тулкин, — сложи каскета си върху моята барета и ме хлопни по главата с някоя дъска. — Мислех си, току-виж след тоя удар и аз като оная жена испанка изведнъж съм проговорил на чист английски език и за мене, разбира се, незабавно ще напишат във всички вестници! И ще се прославя! — Тулкин, бъди приятел, фрасни ме с дъска по главата! Заслужил съм си го, Тулкин!

Мислех, че Тулкин ще изпълни на драго сърце молбата ми, но какво беше учудването ми, когато той не само не се хвана на тоя номер, но и категорично се отказа.

— Искаш лесно да се отървеш! — обади се в тъмното Тулкин, като ме освети с електрическото фенерче. — Сега ще повикам всички деца и както си вързан, ще те отнесем на пазара и ще те привържем за щанда, където продават стоки с намалени цени. На туй отгоре ще те фотографираме и ще сложим надпис: „Безсърдечно момче, което за пари само се е откраднало от родителите си!“. Ще фотографираме и родителите ти: „Безсърдечни родители, които не пожелаха за никакви пари да откупят сина си!“. Цялата ви фамилийка ще прославим пред света! И твоята Кузовльова ще прославим — ще кажем, че тя те е

подучила. И брат ти няма да пощадим. Ще кажем, че той е знаел всичко, но си е траел...

Като отправи тая ужасна заплаха, Тулкин се смъкна в тъмното по стълбата и аз останах сам, с вързани ръце и крака, без отвлечане, без слава и без да зная английски език, а сега вече и без ни най-малка надежда, че Таня Кузовльова може някога да ми обърне някакво внимание.

Напрегнах всички сили и задърпах вързаните си ръце.

ШЕСТИ РАЗКАЗ АМА ЧЕ НОВИНА!

— Аз ще бъда главатарят — казах аз и се престорих, че си свалям часовника.

— Я го виж ти! — ядоса се Сутулов. — Той щял да бъде главатарят. Аз ще бъда главатарят!

— Добре — съгласих се аз на драго сърце, — сваляй хронометъра!

— А за какво ти е моят хронометър? — попита ме Сутулов.

— Сега ще играем — обясних аз на Сутулов, като свалях от ръката му швейцарския хронометър и намигнах на Мешков, Дерябин и Тулкин.

— На какво ще играем? — попита Сутулов.

— На стълб — казах аз.

— А какво е това? — попита Сутулов.

— Много весела игра... Връзвайте го! — заповядах аз на Тулкин, Мешков и Дерябин.

Тулкин, Мешков и Дерябин с удоволствие взеха да връзват ръцете и краката на Сутулов. Той не се съпротивяваше.

— Във вашата вила никой ли няма? — попитах аз Сутулов.

— Заминаха до утре — каза радостно той.

— Чудесно! — казах аз също тъй радостно. — Значи може да играем до утре?

— Разбира се! — още по-радостно отвърна Сутулов.

— Изправете го на стола! — заповядах аз на Тулкин, Дерябин и Мешков.

Мешков, Дерябин и Тулкин изправиха Сутулов на един стол. Няма да си цапам ръцете с него я!

— Стоиш ли? — попитах аз Сутулов.

— Стоя — потвърди Сутулов.

— Прекрасно — казах аз и се качих на съседния стол. — Хронометърът ти върви ли добре?

— Искан ли питане! — засмя се Сутулов. — Тик-так! Тик-так!

Допрях до ухото си Сутуловия хронометър, поклатих глава и казах:

— А според мене не много добре... „Тик“ да, а „так“ няма...

— Я се махай! — каза заплашително Сутулов.

— Послушай сам — казах аз и сложих хронометъра до стената, а Сутулов допря ухо до хронометъра и се ухили. — Чуваш ли? — попитах го аз.

— Чувам и „так“ — потвърди Сутулов, — чувам и „тик“.

— Тогава слушай си — казах аз — до утре... само притискай с ухо по-здраво хронометъра до стената, иначе ще го изпуснеш...

После ще помълча и ще кажа: „Това ти е за Таня... за Кузовльова... да не я ухажваш!...“.

После всички — Тулкин, Мешков и Дерябин — ще си паднат от смях, разбира се, а после... но какво ще стане после, не можах да си представя, защото вече бях дотичал до дома, оставаше само да се мушна през храстите и да прескоча оградата, когато наблизко чух шум и гласове, от които се отделяше гласът на стареца Сутулов:

— Не се бойте, деца... Аз се заемам с тоя Льоша... Какво ще се церемоним с него!

— А ти, Дерябин, не се разстройвай — извиси глас Мешков. — Ти донт би ин ъ пити! — успокояваше го Мешков. — Всички ние държим Кузовльова да дружи с тебе, а не с тоя развейпрах. А щом го искаме, значи така и ще бъде. Ду ю андерстенд?

— Оф корз — отговори Дерябин. — Фенк ю вери мач...

— Защо с Дерябин? — наежи се Сутулов. — Кузовльова ще дружи с мене! Всички сте андерстенд, нали?

Всички мълчаха, а аз си помислих: „Ще видите вие кой е андерстенд и кой не!“ — и стиснах юмруци.

В същото време на улицата, дето води към гробищата, се зададе Тулкин с цяла банда момчета и се развика тичешком, като светеше с фенерчето:

— Няма го! Претършувахме целия таван! А в къщи не е ли идвал? — попита Тулкин.

За всеки случай залегнах безшумно в храстите и напипах в джоба си пластмасовата торбичка с гъбата, напоена с „жълта треска“. Май че днес ще падне сгода да я употребя. Както се вижда, днес Сутулов ще премине от самбо на думи към самбо на дела.

— Ноу — каза Мешков по английски, — иф ай хед сиин хим.

Не го разбрах какво каза, но в гласа на Мешков се долавяше явна заплаха.

— Къде ли се е дянал? От къщичката избягал, а у дома си не е идвал? — изписука с тънкото си гласче Дерябин, държейки на рамо като пушка дъската с клавишите.

Дали, като се сбием, Дерябин все пак няма да ме фрасне с тая дъска по главата и аз току-виж съм проговорил на английски!...

— Обкръжавайте къщата! — изкомандва Сутулов.

Сутуловата банда пропълзя покрай мене. Спрях дори да дишам.

— Няма що — каза Мешков, — сега ще си уредя сметката с него заради якето. Такъв пердах ще му ударя...

— А пък аз ще му отмъстя за папагала — закани се Дерябин, като преместваше музикалната си дъска от едното рамо на другото. — Само това липсваше, да открадне себе си за пари!

— Отначало колко е поискал за себе си? — попита Сутулов.

— Двеста хиляди рубли — каза Тулкин. Изглежда все едно му беше какво лъже в тъмното.

Едва се въздържах да не скоча и цапардосам Тулкин по ухото. (Рано е! Рано е! Рано е!)

— Но най-важното, ние с него три пъти снижавахме цената — каза Тулкин. — В последното писмо написах: „Ще ви върнем сина, дайте поне за ескимо!“.

— Е, и какво? — попита Сутулов.

— Е, и какво... — каза Тулкин. — И за двацет и две копейки не поискаха да го откупят.

Враговете ми се разсмяха. И заедно с това почнаха да ме хулят който както си знае.

— Няма го — каза Тулкин. — Изплашил се е.

— А у тях има ли някой? — попита Сутулов.

— Вероятно баща му и майка му, не чувате ли телевизора.

Всички млъкнаха. Наистина се чуваше, че в къщи е пуснат телевизорът.

Едно от децата доброволно се покатери на дървото и изведнъж закрепця отгоре:

— Братлета! Та той си е в къщи! С някакво момиче гледат предаването!

— А къде са родителите? — попита Сутулов.

— Няма родители, сами са.

— Толкоз по-добре — каза Сутулов, като си оправяше брадата и засукваше ръкави.

Всички се покатериха, кой на оградата, кой на дървото. От вълнение едва не се покатерих и аз на тополата, като чух, че у дома се е появило момиче, с което седим и гледаме телевизия.

— Дерябин, та с Льоша седи твоята Кузовльова! — извика Мешков.

Виж ти! Докато аз организирах собственото си отвличане, Сашка отвлече под носа ми Таня Кузовльова! Първата ми любов! А може пък и той да се е влюбил? Нима близнаците не само се раждат едновременно, а и се влюбват едновременно?

— Но как е успял хем да се отвърже, хем... — учуди се Тулкин. — Нали го вързах със специален възел?... Да не сте се отдалечавали от вратичката? — попита той Мешков.

— Ноу — отговори Мешков. — Ю вери хиър лайк ъ стоунс... Стояхме като статуи, като заковани! — обясни Мешков, после втренчи поглед в застаналия като глупак Тулкин и попита: — Какво ти стана пък на тебе?

— Проявявам...

— Какво проявяваш?

— Това ви е не можете да разберете... Проявявам свобода на пространственото въображение!... — поясни Тулкин. — Как е успял тъй във всичко? И да ни моли всичките нас да подхвърлим писмото, и да се отвлече, и да се развърже, и да успее с Таня да гледа криминален филм по телевизията?...

— Ами този, дето гледа телевизията с Кузовльова, не е той — сети се внезапно Вадим Лютатовски.

— Ами кой е? — попита Сутулов.

— Брат му Сашка!... С това писмо Льоша е искал да направи заблуждаваща врага маневра, създава на брат си обстановка!

— Какво говорите — възмути се Мешков, — та той с това писмо дойде при мене... Дойде като Льошка, а после си помислих, че това вероятно е Сашка.

— Какъв ти Сашка! — избухна сега пък Дерябин. — При мене той дойде като Сашка, а после виждам, че това е Льошка.

— Тогава кой е този у тях? — попита Сутулов.

— Льошка — каза Дерябин.

— Сашка — каза Мешков.

— А според мене и те самите не знаят кой от тях седи сега пред телевизора — заяви Вадим Лютатовски. — Казват, че при близнаци стават такива работи.

— Ей сега — каза Сутулов — ще отгатнем. Ако монетата падне с цифрата отгоре, там седи Сашка. — С тия думи Сутулов подхвърли във въздуха една монета, хвана я, погледна разтворената си длан и каза: — Сашка! Тава е Сашка! Сега ще го извикаме на улицата и ще му извием носа наляво, а като дойде Льошка, ще му извием носа надясно, та вече да не ги бъркаме... и да не ни превземат момичетата!...

Но въпреки поканата никой не се мръдна от мястото си, дори влюбеният Дерябин, и той стоеше, макар че Сутулов продължаваше да ги окуражава.

„Браво, Сутулов — рекох си аз. — Браво! Така му се пада на Сашка! Ще му изкривят носа настрани! И това си е! Няма нужда от операция! Да не превзема момичето на родния си брат! Хайде, хайде, братлета, напред, напред!...“

— Да се изкриви носът на Сашка, разбира се, може — заколеба се Тулкин. — Ами ако с Таня седи не Сашка, а Льошка? Той ме заплашваше веднъж, че има такова секретно оръжие, та ако се случи нещо, ние дъ-ъ-ълго ще го помним!

— Ами тя не седи с Льошка, тя седи със Сашка... — ядоса се Вадим Лютатовски.

— Докажи — прекъсна го Сутулов.

— И ще докажа — каза Лютатовски. — Да знаете какъв номер й направи неотдавна Льоша! Точно тогава и аз бях в продоволствения магазин и гледам: до щанда стои Завитай с тежка торбичка в ръка. Веднага се сетих, че той не стои току-така. Той стои, и аз стоя. Той гледа през прозореца, и аз гледам. Той чака нещо, и аз също стоя и чакам нещо. Изведнъж в магазина влезе тичешком Кузовльова. Завитай се разтрепери, като че са го включили в електрическата мрежа. Кузовльова на щанда — и Льошка на щанда. Кузовльова на касата, а той успя да я изпревари и застана пред нея. А аз гледам Завитай и си мисля: не го прави току-така, още повече че държи в ръце някаква си тежка торбичка. Идва ред на Льошка и той казва на касиерката:

„Четири и петдесет за сладкиши!“ — и подава на касиерката торбичката. И какво мислите, имаше в нея?

— Обикновен пясък — помъчи се да отгатне Сутулов.

— Не — каза Лютатовски.

— Захар на пясък... — предположи Дерябин.

— Не — каза Лютатовски.

— Да голдън санд! Златен пясък! — предположи Мешков.

— Нищо подобно! — отговори Лютатовски. — В торбичката имаше копейки. Само копейки. Четиристотин и петдесет парчета! Представяте ли си какво настана в опашката?... Само Кузовльова чакаше мълчаливо, докато касиерката преброи четиристотин и петдесет копейки, а опашката просто побесня срещу тоя Завитай!...

— Да не отстъпи място на една лейди! — възмути се Мешков. — Марфа джентълмен.

— Аз бих отстъпил — каза Дерябин.

— Щом е до фокуси, той и родния си баща не ще пожали! — добави Тулкин.

— Не ще пожали ли?... — възмути се Дерябин. — Ами че той вече не го пожали! Фокусник проклет!

Всички забръмчаха възмутено:

— Завитай-Негодяй!

— Капитан Копейкин! — каза Сутулов.

„Ама че сте! — извиках аз и изскочих неочаквано от тъмното на светло. — Та какъв фокус или номер е това? Знаете ли вие защо застанах с тия копейки пред Кузовльова? Нима, за да я забавя, застанах на опашката? Изпреварих Кузовльова, за да постоя по-дълго до нея, докато касиерката преброи нещастните ми копейки. Заради Кузовльова аз съм готов да домъкна на касата чувал с цял милион копейки. Касиерката нека си ги брой, а аз ще си стоя до Кузовльова, а опашката ще ме ругае, а касиерката все ще брой... а аз все ще си стоя... а Кузовльова все ще ме гледа спокойно и сериозно, както тогава, а аз все ще стоя... А ти, Лютатовски, жалък клюкар, гнусна скрита камера...“

И млъкнаха всички до един... Биха млъкнали... ако аз бях излязъл да им кажа това... но не излязох... и продължавах да се спотайвам в храстите. Помислих си, че ако им кажа това, пак няма да повярват, че аз — съм аз, ще помислят, че така може да говори само Саша и че аз седя там с Таня и гледам телевизор и когато аз... тоест не аз, а Саша излезе от къщи с Таня, те, разбира се, ще се нахвърлят предимно върху него и ще му извият носа надясно. Върху мене, разбира се, също ще се нахвърлят, но не предимно. А нима Саша може да се отбранява като мене? И дума да не става!

Затова седях в храстите, стисках в джоба секретното си оръжие, скърцах със зъби и наблюдавах мълчаливо как ще се развият събитията по-нататък. Кой знае защо, но не ми се искаше да извият носа на Саша, все пак ще му извият носа заради мене, а не заради него...

— Е, какво, след всичко това ще седи ли Кузовльова с Льошка?
— попита Лютатовски.

— Няма! — съгласи се Сутулов.

— Няма! — казаха Мешков и Тулкин.

— Няма! — потвърди Дерябин.

— Няма, няма! — зашумя цялата банда.

— Да ги извикаме ли? — попита Сутулов.

— Да ги извикаме! — казаха Мешков и Тулкин.

— Да ги извикаме! — потвърди Дерябин.

И четиримата изтичаха до нашата вила и с един удар отвориха вратата. На тревата падна един паралелепипед светлина.

— Излизай, дяволе! — извика Сутулов, вдигнал заплашително юмрук, а с другата ръка галеше фалшивата си брада.

— Хей ти, брат на авантюрист! — извика Мешков. — Адвенчърс брадър! Гоу аут! Излизай!

— Излизай! — каза Тулкин. — Води се дело... Углавно!...

— Излизай, излизай — изписука с тъничкото си гласче Дерябин,
— брат на капитан Копейкин!

Сутулов продължаваше да засуква ръкави.

Пъхнах ръка в джоба, развързах пипнешком пластмасовата кесийка и стиснах мократа гъба, напоена с „жълта треска“.

„Завитайкин, разделяй и владей!“ — казах сам на себе си, излязох на светло и тръгнах с твърда крачка право към Сутулов.

СЕДМИ РАЗКАЗ НОС ОТ ПЛАСТИЛИН

Окото здравата ме болеше, и главата също. По време на сбиването Дерябин съумя, без да го моля, да ме удари по главата с „рояла“ си. Главата и досега ме боли, но що се отнася до английския език, този удар не ми увеличи знанията, но това вече е без значение. А пък Сутулов знае самбо само на думи, а на дела нищо подобно. Би се най-примитивно, като питекантроп.

На верандата върху походно легло се въртеше моят брат... моят враг... Не пожела да спим в една стая... Много важно...

Взех забравената от Саша книга и я отворих, за да разбера на какво е готов, само и само да не прилича на мене... Под цифрата едно бе написано: „Възстановителна хирургия“. Възстановителна... това е, когато на лицето нещо се възстановява, а Саша искаше нещо да измени в лицето си, тоест да разруши, значи разрушителна хирургия...

— „Към пластичните операции — прочетох аз на глас — се отнасят всички операции за отстраняване (чети подчертаното!) всевъзможни дефекти по лицето... Методът на Филатов се заключава в следното...“ — Но тук дъхът ми спря, стана ми някак страшно, все пак операция е това... и хлопнах книгата. Залепих на носа си гърбица от бял пластилин, после се ослушах. От верандата се чуваше хълцане. Нима Саша плаче?

Излязох на верандата. Саша лежеше на кревата с официалния си костюм, забил лице във възглавницата, и раменете му потрепваха някак странно...

— Знаеш ли, Саша... — казах аз тихо-тихо.

— Тя вече няма да поиска да ме види! — закрещя Саша и обърна към мене лицето си, обляно в истински сълзи. — И всичко заради тебе. А пък вчера се бяхме уговорили да идем заедно на кино! А тя още вчера след сбиването каза: „Нима така ще продължава цял живот?“. А аз откога ти бях казал, че не искам да приличам на тебе и няма да приличам, ще видиш!

— Саша — прекъснах го аз, — точно затова дойдох при тебе, да ти кажа, че няма вече...

— Не искам и да те слушам. Ти вече сто пъти си казвал, че няма вече... Имаш късмет, че мама и татко спаха у баба...

— Ти не ме разбра — казах аз, — т-о-в-а ще бъде винаги, а т-о-в-а повече няма да бъде...

— Какво — това?

— Прилика вече няма да има. Цяла нощ не спях и реших твърдо, че ти не трябва да си правиш никакви дефекти на лицето, посправедливо ще бъде, ако аз си направя... тези дефекти... по метода на Филатов, така че не ти да не приличаш на мене, а аз... да не приличам на тебе... а ти... ти потърпи още няколко дни нашето сходство... Разбираш ли, решил съм твърдо...

— И правилно си решил! — каза Саша глухо през възглавницата.

Млъкнахме и двамата. Какво имаше да говорим, когато всичко и така си беше ясно.

— Само че бих искал да се посъветвам с тебе... Искам да си направя изкуствена гърбица на носа — казах аз, — как смяташ... ето такава ще ми прилича ли, или не?... — лепнах аз на носа си гърбицата от пластилин.

Саша се обърна и видях на лицето му смях и сълзи едновременно. После, неизвестно защо, се разсърди и каза:

— Какво си направил? Какво си направил?

— Как — какво? — отговорих аз. — Нос.

— С тоя нос приличаш на папагал — каза Саша. — Искаш всички пак да ми се смеят, че родният ми брат има такъв нос? Помоли някой хирург да ти направи нормална гърбица. Ето такава, каквато исках аз... — Саша извади от джоба сгънат на четири лист и го разтвори. На листа бе нарисован правият нос на Саша, а с пунктир малка гърбица като на Фенимор Купър.

— Бих искал да ми направят нос като на Сирано дьо Бержерак... Помниш ли, гледахме го по телевизията?... — казах аз.

Ако Саша ме бе попитал: „Защо като на Бержерак?“ — щях да му отговоря многозначително: „Защото и на него също не му е вървяло в любовта, както и на мене!...“. Но Саша ме попита съвсем друго нещо:

— А не е ли по-лесно да измениш характера си? По-рано ти беше много приличен брат. И каква муха ти бръмна в главата?... Можеш ли

да измениш характера си?

— Как да го изменя? — попитах аз.

— Ами че престани със своите глупави номера!... Нима не можеш да измислиш нещо по-сериозно?... Ако наистина някаква муха ти е влязла в главата. Знаеш ли например кой е измислил първата плетачна машина?

— Не — казах аз, — не знам кой е измислил първата плетачна машина.

— Уилям Ли от Кеймбридж, за да помогне на любимата си девойка. Разбираш ли, тя била бедна, плетяла чорапи с куки и ги продавала, разбираш ли?

— Разбирам — отговорих аз.

— Металите, дето са метали, пък и те биват благородни, а ти си човек — каза Саша тъжно-тъжно.

— Тъкмо става дума за мухи, Саша — казах аз също не много весело. — Подарявам ти моята идея за мухата, а относно комара...

— Каква е пък тая идея? — застана нащрек Саша. — Относно какъв комар?

— Най-обикновен комар — казах аз. — В нашето курортно място едно момиче... — аз мъжествено не назовах Таниното име, а казах просто: едно момиче — непрекъснато го хапят комари. Трябва да се направи под микроскоп мъ-ъ-ъничка-мъ-ничка пипетка, после да се хване комарът и да му се залее носът с разтопен парафин, после да се пусне комарът и след няколко часа няма да остане нито един комар в нашето курортно място.

Мислех си, че Саша ще ме попита: „А защо няма да остане нито един комар?...“. Но Саша не ме попита, той изобщо не ме слушаше, така се бе навел от прозореца навън, че за едното чудо не падна долу.

Погледнах нататък, където гледаше Саша, и видях Таня Кузовльова: тя се показва на стълбището на вилата им и веднага влезе вътре. Като видях Таня, нещо ме заболя, но някак си не можах веднага да разбера къде и какво ме боли, а просто казах на глас:

— ... И след няколко часа в нашето курортно място не ще остане ни един комар!...

А Саша се втурна в стаята, отвори гардероба, започна да премерва към официалния си костюм ту едно, ту друго спортно яке и да се оглежда в огледалото като момиче.

— Не ми се сърди — каза той, изобщо без да ми обръща внимание, — че не те разубеждавам за операцията. Ако съм сам, бих търпял твоите номера може би до края на живота си... но сега не съм сам... тоест не съвсем сам... — поправи се Саша.

Исках да му кажа, че всичко разбирам и че затова именно се реших на операция, защото Саша сега наистина не е сам, тоест не съвсем сам, но казах нещо друго:

— И в нашето курортно място няма да остане нито един комар... защото комарът, на който жилото е залято с парафин, ще каже на останалите комари: „Да се махаме, братлета, по-скоро оттука, защото тук заливат носовете с парафин!...“. И тогава едно момиче... ще престанат да го хапят комари... А сега, Саша, прощавай — казах аз, като се стараех да не гледам брат си. Когато гледах Саша, струваше ми се, като че аз се стягам за среща пред огледалото. — Прощавай — казах аз още веднъж.

— Защо прощавай? — учуди се Саша. — Довиждане.

— Може да не се видим — казах аз.

— Как да не се видим! — учуди се още повече Саша. — Защо да не се видим? Та това не е сложна операция... не е много сложна...

— Не — казвам аз, — няма да се видим... като близнаци... а ще се видим просто... като родни братя.

С тези думи излязох от къщи.

Когато брат ми Саша копае лехите в градината или сече дърва в бараката, казва, че изпитва мускулна радост, която открил академик Павлов. Аз гледах по телевизията филм за Павлов, там нищо не се говореше за такава радост, но Саша каза, че е писано в някаква книга. А щом Саша казва, че академик Павлов е писал за такава радост — значи истина е. Моят брат не е като мен, той няма да вземе да лъже.

Започнах да мия външните стълби не за да проверя съществува ли мускулна радост или не, а защото на улицата се показва Таня Кузовльова и така ми се дощя, макар и за секунда, да ме вземе за Саша, че не можах да се въздържа, макар че след всичко, което стана въобще... и по-специално... съвсем не трябваше да върша това. Като размазах с парцал вода по стъпалата, така се вторачих в

приближаващата се Таня, че не чух и не забелязах кога се появи мама с мрежа в ръка. Тя ме погледна ласкаво и попита:

— А къде е нашето наказание?

(Тоест къде съм значи аз.)

— Там — казах аз.

Ами че аз не лъжех, нали в тая минута не аз, а Саша беше моето наказание. Пак някъде нещо силно ме заболя. Това бе съвсем непозната и съвсем необяснима болка и затова, когато Таня влезе в нашия двор, аз неочаквано седнах на мокрите дъски и ние дълго се гледахме внимателно един друг.

— Ей сега — казах аз, като си бърших ръцете о панталоните. — „Защо?... Защо казах това?... Не беше ли просто подло от моя страна!“

— Аз... търся Саша... — произнесе спокойно Таня.

— Ей сега — казах аз. — Ей сега... ще го извикам...

„ИЗВИКАЙТЕ НА ТЕЛЕФОНА ВАШЕТО КУЧЕ“

Четох в едно списание, че птиците, прелитайки над Великия или Тихия океан, намират пътя на юг в тъмно, в мъгла, нощем. И се оказва, че никой не знае как те се ориентират. Нито един учен. А аз мисля, че те познават пътя така, както Таня позна, че аз съм Льоша, а не Саша. Мама не позна, а Таня позна. А как Таня позна? Може би Таня позна така, както птиците безпогрешно познават пътя на юг, прелитайки над Великия или Тихия океан в тъмно, в мъгла, нощем...

Саша и Таня дълго стояха под дървото и си говореха за нещо, а аз размазвах машинално с парцал водата по дъските на стълбата и все се стараех да не ги гледам. Все се стараех да гледам враговете, появили се в полето на зрението ми — Тулкин, Мешков и Дерябин — и мислех за академик Павлов, дете измислил мускулната радост, която човек изпитвал, като миел, да речем, мръсни стълби. От това според мене никаква мускулна радост в живота няма и не може да има... И изобщо в живота няма никакви радости: ни мускулни, нито други някакви... Още повече, ако те чака операция... А Тулкин според мене е приготвил някакъв плакат, мисли си сигурно, че си е разчистил сметките с мене напълно. Но аз помня как вчера цапнах с всичките пет пръста Сутулов по муцуната... Мешков и Тулкин май че също си изпатиха. Сега,

когато слънцето заблести по-ярко, върху бузите на Сутулов ще се прояви отпечатък на дланта ми, наистина и на мене ми пожълтя дланта на дясната ръка, но ръката можеш поне да си държиш в джоба, а бузата в джоба няма да напъхаш. И Лютатовски излезе. Интересно, за какво се наговарят с Тулкин?... Само да посмеят да се закачат със Саша и Таня, ще им дам да се разберат...

— Знаеш ли какво — каза Саша, като дотича бързо при мене. — Ние с Таня се посъветвахме... — каза Саша и, кой знае защо, се изчерви — по-добре не прави тая операция... Всичко е наред! Ние ще изтърпим... приликата ти с нас... тоест с мен, Таня каза, че щом сме се родили близнаци, то... — Саша млъкна, като продължаваше да стои до мене, но се стараеше, неизвестно защо, да не ме гледа в лицето.

Каза и чакаше нещо. Мислеше навярно, че ще се зарадвам, като няма да си прикачвам на носа индийска гърбица като на Фенимор Купър и Сирано дьо Бержерак, но кой знае защо, това съобщение не ми достави никаква радост. Помълчахме още малко и после аз го попитах:

— А друго... каза ли още нещо?

— Разбира се, каза — отговори радостно Саша. — Каза, че е просто чудесно, дето има по света такива момчета като тебе!

— Точно така ли каза?

— Точно така каза.

— А защо е казала така? — попитах аз.

— Защото, ако всички момчета по света бяха не такива като тебе, а такива като мене — рече Саша, — то, казва Таня, човек просто би умрял от скука.

— Така ли каза?

— Честна дума!

— Тогава може би тя с мене ще отиде на кино? — попитах аз Саша. — Иди... попитай я... щом е казала така — рекох аз.

При тия думи като че гръм удари Саша и дори според мене той някак си почерня. После се обърна без да каже ни дума и тръгна към Таня. И пак започнаха да говорят нещо. Разговаряха дълго и през това време Дерябин успя да дойде от тяхната вила до нашата, като носеше на рамо музикалната си дъска, с която вчера ме фрасна по главата.

Саша изтича пак при мене и каза:

— Попитах я — рече Саша, — но тя каза, че с мене ще иде на кино...

После постоя малко мълчаливо. И Дерябин се приближи до нас, като че не сме се били вчера, и той постоя с нас мълчаливо.

— Извинявай — каза Саша, — ще закъснеем...

И без повече да ме погледне, отиде при Таня Кузовльова и пак взеха да говорят.

Тогава и аз взех да говоря с Дерябин.

— Разбираш ли, Дерябин — казах аз, — каква само работа пропада...

— Каква? — попита Дерябин.

— От държавно значение... Разбираш ли, да речем, че аз и Саша сме против... Скотланд Ярд. Те замислят там нещо против нашата страна... Ние със Саша заминаваме, за да разузнаем какво замислят там. Саша си пътува като Саша, в своя вид, като че изобщо няма брат и при това близък. Аз пък отивам там с брада и прошарена перука. Там свалям всичко това и се превръщам в близък на Саша. Живеем в различни краища на Лондон. Веднага почвам да разузнавам какво замислят против нас. Започват да ме подозират в шпионаж. Веднъж, когато излизам от къщи, те тръгват след мене, за да не ми дадат възможност нищо да разузная, но всъщност този път съм излязъл не аз, а брат ми Саша. Той просто се разхожда из Лондон, а целият Скотланд Ярд върви след него, а аз през това време разузнавам всичко, което трябва да разузная... А сега Таня, разбира се, няма да пусне Саша в Лондон.

— Но тя и тебе не би пуснала — каза Дерябин.

После се сети, че такова напомняне ми е неприятно, и добави, за да ме зарадва навярно:

— А Сутулов два часа вече се мие... И брадата забрави да лепне!...

Дори тая новина не ме зарадва ни най-малко. Мисля, че Дерябин бе прав изобщо: Таня също не би ме пуснала, ако... В това време Саша и Таня се отдалечиха доста от нашата вила. Изведнъж гърлото ми пресъхна и аз прекъснах разговора. Взех да гледам само Таня и Саша, а Дерябин, изглежда, е гледал само мене, защото изведнъж ме попита:

— Какво ти е?

Изглежда, нещо беше станало с мене, иначе Дерябин не би ми задал такъв въпрос.

— Боли — казах аз.

— Какво те боли? — попита Дерябин.

— Не знам — казах аз.

— А къде те боли? — попита Дерябин.

— Не знам — казах аз.

— Сега те ще се отдалечават все повече — каза Дерябин. — И колкото по се отдалечават, толкова по-малко и все по-малко ще те боли...

Таня и Саша се отдалечиха много от брезата, а ние с Дерябин все гледахме подире им. Тоест аз гледах след Таня и Саша, а Дерябин гледаше ту мене, ту след тях.

— Все по-малко те боли, нали? — попита ме Дерябин.

— Не — признах си честно. — Колкото по се отдалечават, толкова, кой знае защо, по ме боли...

— Какво да се прави? — попита ме Дерябин. — Дали пък да им кажа да се спрат?

— Не бива! Нека вървят!... — казах аз — и нека ме боли...
Макар и цял живот...

И нищичко повече не казах, нито една дума. Още повече че по това време Саша и Таня минаваха вече покрай Сутуловата вила и аз, макар че се чувствах все по-зле и по-болен, не свалях от тях очи — да не би Сутулов да направи някой номер, когато Таня и Саша се доближат. Но Сутулов нищо не направи, само показа за секунда през прозореца физиономията си с превързана буза, като че го болят зъбите, и веднага се скри. И Мешков не направи нищо, когато Саша и Таня се изравниха с неговия дом. Бавно, с достойнство Мешков си свали шапката и я приповдигна учтиво над темето.

— Вери найс бой Мешкоф — прошепнах безгласно по английски, — гуд чап! — както се казва, добро момче — прошепнах аз и сам се уплаших. Никога не съм изговарял толкова дълги изречения на английски език. Погледнах с крайчеца на окото музикалната дъска на Дерябин, с която ме фрасна вчера по главата. Може би все пак ударът е започнал да действа?...

В това време дочух тихия, но противен глас на Вадим Лютатовски.

— Марфа лейди и Марфа джентълмен! — извика той, когато Саша и Таня се изравниха с него.

А Тулкин окачи на оградата отвън шперплатова дъска с надпис: „Саша + Таня = семейство!“.

Забравих болката си и изобщо всичко в света. Помнех само едно. Обидиха Таничка Кузовльова и Александър Завитайкин, които обичах като четирийсет хиляди братя, тоест Александър обичах като четирийсет хиляди братя, а Таня обичах... как обичах Таня Кузовльова?... също като четирийсет хиляди братя... Не, тоест като четирийсет хиляди сестри. Тоест сега трябваше да я обичам като четирийсет хиляди сестри... И трябваше, трябваше да отмъстя за Таничка и Александър като четирийсет хиляди братя. И кой ги обиди? Кой посмя? Дори Сутулов не посмя, не се осмели, а тези... се осмелиха, макар тихо, но все пак... обидиха ги... Сега Тулкин ще има да съжالياва, отначало ще съжالياва Тулкин, а после и Лютатовски.

— А това от какво ти е? — попита ме изплашено Дерябин, като посочи жълтата длан на дясната ми ръка.

На слънцето ръката ми почна да пожълтява.

— Какво е това? — попита пак Дерябин пребледнял.

— „Жълта треска“! — казах аз, като се вторачих в лицата на оскърбителите Тулкин и Лютатовски. — Жълта... като у Сутулов... Прощавай, Дерябин! — казах аз решително. — Зове ме дългът... дългът на четирийсет хиляди братя!... — И като видях шляещия се из двора Трезор, извиках: — Трезор, след мен!...

— Извикайте на телефона вашето куче — казах аз, когато Тулкин по моя молба дойде на телефона.

— А кой го търси? — попита Тулкин с изплашен глас.

— Търси го Джек от криминалната милиция! — казах аз с груб глас, намигнах на Трезор и прошепнах тихо: — Глас, Трезор!

„Гафф!“ — каза Трезор.

— А по какво дело? — попита още по-изплашено Тулкин.

— По углавно — казах аз.

— А кой го вика?

— Та аз вече казах: Джек от криминалната милиция.

— Той служебно куче ли е?

— Служебно.

— И все пак по какво дело? — попита Тулкин, уплашен до смърт.

— По делото във връзка с изчезването на златния медал на вашата Галка, получен от нея на последната кучешка изложба!... Тя трябва да даде известни показания... Глас, Трезор! — прошепнах тихо аз и Трезор пак залая оглушително.

Изплашеният Тулкин извика своята Галка на телефона и тя започна така радостно да дава на нашия Трезор показанията си по телефонната слушалка, че мама веднага се втурна в стаята...

Отдавна вече и аз, и Трезор бяхме излезли от стаята, Трезор вече млъкна, а аз вече си блъсках главата над това, как да отмъстя на моя враг, сега и Танин враг, и Сашин враг — Вадим Лютатовски, а Тулкиновата Галка все продължаваше колкото й глас държи да дава показания, разбира се, не по телефона, а просто така, изглежда, съвсем бе пощуряла от своя пръв телефонен разговор.

А на Лютатовски каква злина да сторя... Имаха те у дома си чудесно пиано. На това пиано родителите на Вадим насила го учеха на музика. А Лютатовски ненавиждаше музиката, а пък Дерябин я обичаше (но Дерябин има много лошо пиано). И ето какво казах веднъж на Лютатовски, казах му, че:

— Не се стискай! Скоро Дерябин ще има рожден ден. Подари пианото си на Антон.

— А как ще го отмъкнем у тях? — попита ме Вадим.

— Нямай грижа — казах аз. — Носачите са моя работа...

Изобщо, когато ги нямаше родителите на Дерябин и на Лютатовски, ние просто домъкнахме прекрасното пиано в дома на Дерябин... Таня Кузовльова много обича музиката и си мислех, че с течение на времето и аз ще обикна музиката и заедно ще я слушаме в изпълнение на Антон Дерябин. И на него ще му бъде по-приятно да свири за нас на хубаво пиано.

А най-важното, и с обратното отмъкване се заех пак аз... Изобщо напразно се старах толкова, въпреки всичко Таня щеше да слуша музика не с мене, разбира се, а с брат ми Саша...

— Е, какво? — чух през прозореца гласа на Антон Дерябин. — Боли ли? — Той вече няколко пъти притичваше при мене с тоя въпрос.

— Боли — казах аз.

Дерябин помълча и каза нерешително:

— Ами ако цял живот те боли?

Нищо не отговорих.

— Ама не — успокой ме Дерябин, — ще ти мине... до това непременно ще ти мине.

— До кое „до това“?

— Ами до сватбата^[1] — обясни Дерябин. — Мама винаги така казва, когато ми се случи нещо... Ето вчера знаеш ли колко ме болеше главата, а мама какво ми каза: „Нищо, казва, Антоне, до сватбата, казва, ще ти мине!...“. Точно така ми каза.

След тези думи Антон Дерябин дълго и мълчаливо ме гледа, сякаш чакаше да чуе ще се съглася ли с думите на майка му, или не, но аз нищо не му отговорих, защото отде да знам ще ми мине ли това до сватбата, или не? Само въздъхнах дълбоко и забих нос във възглавницата. Може, разбира се, да ми мине... А може да не мине...

---

[1] Изразът „до свадъбы заживет“ — „ще ти мине като на кутре“, детето разбира буквално „до сватбата ще ти мине“. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.